

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Poznań, 18 lipca 2019 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XV Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie :

Przewodniczący: sędzia Michał Wysocki

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w dniu 18 lipca 2019 r. w Poznaniu

sprawy z powództwa (...) **w G.**

przeciwko **A. S.**

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Rawiczu

z dnia 22 marca 2019 r.

w sprawie o sygn. akt I C 822/18

1. oddala apelację,
2. zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 450 zł z tytułu zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Michał Wysocki

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 10 lipca 2018 r. w elektronicznym postępowaniu upominawczym powód domagał się od pozwanej A. S. legitymującej się numerem PESEL (...) zapłaty kwoty 2.404,47 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. W uzasadnieniu swojego stanowiska powód podał, że pozwana zawarła z (...) Sp. z o.o. umowa pożyczki z 15 września 2017 r. nr (...). Pożyczkodawca na podstawie umowy sprzedaży wierzytelności z 26 listopada 2014 r. przeniósł wierzytelność mu przysługującą z tytułu ww. umowy na powoda. Pozwana nie wywiązała się z umowy w związku z tym powód wypowiedział umowę pismem z 11 maja 2018 r. i w wyniku tego wierzytelność dochodzona pozwem stała się wymagalna w dniu 5 czerwca 2018 r.

Wskutek stwierdzenia braku postaw do wydania nakazu zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym sprawę przekazano do rozpoznania do Sądu Rejonowego w Rawiczu.

Po wezwaniu do uzupełnienia braków pozwu i przedłożenia dowodów na poparcie swojego żądania powód przedłożył pismem z 25 października 2018 r. wymagane dokumenty oraz m.in. umowę pożyczki nr (...) z 2 sierpnia 2016 r., wypowiedzenie umowy pożyczki z 27 stycznia 2017 r., a także umowę cesji wierzytelności powołaną w pozwie.

Nakazem zapłaty z 6 listopada 2018 r. referendarz sądowy wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, którym orzekł zgodnie z żądaniem pozwu oraz wydał zarządzenie o doręczeniu nakazu wraz z odpisem pozwu i załączników wniesionych wraz z pismem z 25 października 2018 r.

Od powyższego orzeczenia sprzeciw wniosła pozwana zaskarżając nakaz w całości i zarzucając brak wymagalnych zobowiązań względem pozwanej i brak legitymacji pozwanej z uwagi na to, że powód na poparcie swoich twierdzeń przedkłada dowody dotyczące pozwanej o tym samym imieniu i nazwisku lecz innym numerze PESEL. Jednocześnie pozwana przyznała, że zawarła z (...) Sp. z o.o. umowę pożyczki nr (...), ale spłaciła wszystkie należności wynikłe w związku z zawartą umową. Pozwana wyjaśniła, że po doręczeniu jej nakazu zapłaty uiściła kwotę 4.705,19 zł tytułem spłaty wymagalnych należności. Do sprzeciwu dołączyła potwierdzenia uiszczenia należności na rzecz powoda. Pełnomocnik pozwanej wniósł o zasądzenie od powoda zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Pismem z 17 grudnia 2018 r. powód zwrócił się z wnioskiem o zwrot błędnie dołączonych dokumentów tłumacząc to pomyłką co do tożsamości pozwanej.

Zarządzeniem z 19 grudnia 2018 r. Sąd Rejonowy zwrócił dokumenty pozwanemu.

Pismem z 18 stycznia 2019 r. powód wskazał, że podtrzymuje powództwo i wyjaśnił, że pozwana dokonała wpłat łącznie na kwotę 3.155 zł po wniesieniu pozwu. Wpłaty te pokryły w całości roszczenie powoda. Powód do pisma dołączył umowę pożyczki nr (...) z 14 września 2017 r. oraz wypowiedzenie umowy z 11 maja 2018 r. Powód domagał się również zasądzenia kosztów procesu od pozwanej w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Wyrokiem z 22 marca 2019 r. sygn. akt I C 822/19 Sąd Rejonowy w Rawiczu oddalił powództwo, a w punkcie 2. postanowił obciążyć powoda kosztami procesu i z tego tytułu zasądził na rzecz pozwanej kwotę 917 zł.

W uzasadnieniu swojego rozstrzygnięcia Sąd Rejonowy wskazał, że w dacie wytoczenia powództwa jak i w dacie wyrokowania należności, które spłaciła pozwana nie były wymagalne. Ponadto Sąd wskazał, że niezależnie od powyższego mimo, że roszczenie nie było wymagalne to zostało spłacone, a więc wygasło.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia wniósł powód zarzucając:

1) niewyjaśnienie wszystkich okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy wskutek naruszenia przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy i oddalenie powództwa, a mianowicie:

a) naruszenie art. 233 § 1 kpc w zw. z art. 6 kc poprzez błędne przyjęcie, że powództwo nie zostało wniesione przeciwko osobie, która powinna być w sprawie stroną pozwaną i oddalenie powództwa na tej podstawie, gdy w rzeczywistości pozew był skierowany przeciwko osobie posiadającej legitymację bierną w sprawie, co wynika z załączonych do sprawy dokumentów w postaci umowy pożyczki nr (...) wraz z załącznikami, co do których Sąd I instancji nie odniósł się w uzasadnieniu, a co za tym idzie nie rozpoznał istoty sprawy;

b) naruszenie art. 328 § 2 kpc poprzez nienależyte wskazanie postawy faktycznej rozstrzygnięcia i niewłaściwe uzasadnienie, które fakty zdaniem Sadu zostały udowodnione oraz niepodanie przyczyn, które spowodowały, że Sąd I instancji pewnym dowodom dał wiarę, a innym powodom tej wiary odmówił i przyjął, iż są niewiarygodne i pozbawione mocy dowodowej, w tym przez pominięcie zebranego w sprawie materiału dowodowego w postaci:

- umowy pożyczki nr (...) z 15 września 2017 r.;
- wypowiedzenia umowy pożyczki z 11 maja 2018 r.;
- potwierdzenia wypłaty kwoty pożyczki zgodnie z umową nr (...) z 14 września 2017 r.;

- potwierdzenia wypłaty pożyczki zgodnie z zawartą umową;

c) naruszenie prawa procesowego w postaci art. 203 kpc poprzez błędne zastosowanie i przyjęcie, że przez Sąd I instancji, iż brak cofnięcia powództwa w niniejszej sprawie w związku ze spłatą całości należności przez pozwaną skutkować powinien oddaleniem powództwa, podczas, gdy w rzeczywistości pozwana i jej pełnomocnik w toku procesu zakwestionowali podstawę samego powództwa, w związku z czym niezbędne stało się wydanie merytorycznego rozstrzygnięcia;

2) sprzeczność istotnych ustaleń Sądu I instancji z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego wskutek naruszenia przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy i oddalenie powództwa, a mianowicie:

a) naruszenie art. 233 § 1 kpc poprzez dokonanie oceny dowodów w sposób niewszzechstronny, bowiem pominięciem dowodu z:

- umowy pożyczki nr (...) z 14 września 2017 r. z 15 września 2017 r.;
- wypowiedzenia umowy pożyczki z 11 maja 2018 r.;
- potwierdzenia wypłaty kwoty pożyczki z 14 września 2017 r.,

z których wynika, iż dochodzona pozewm wierzytelność istnieje, jest wymagalna oraz zasadna, a także nieuwzględnienie tych dowodów i niedokonanie ich oceny w zestawieniu z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie, w szczególności dowodami w postaci umowy cesji wierzytelności z 26 listopada 2014 r.;

b) naruszenie art. 98 § 1 kpc poprzez zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego od powoda na rzecz strony pozwanej, podczas, gdy to pozwana dokonała spłaty dochodzonego roszczenia w całości po złożeniu pozwu, co wynika z potwierdzeń zapłaty wskazanych przez pozwaną oraz oświadczenia powoda zawartego w piśmie procesowym z 18 stycznia 2019 r.;

3) naruszenie prawa materialnego, tj. art. 720 § 1 kc w związku z art. 3 § 2 pkt 1 ustawy o kredycie konsumenckim poprzez jego niezastosowanie w sytuacji, gdy powód przedstawił dokumenty wykazujące, że pożyczkodawca przeniósł na pożyczkobiorcę własność kwoty pożyczki, a zgodnie z obowiązującymi przepisami winien on zwrócić taką kwotę wraz z odsetkami umownymi stronie powodowej. Ponadto, wszystkie informacje zostały pozwanej rzetelnie przedstawione przed zawarciem przedmiotowej umowy, a jej najistotniejsze kwestie wyszczególnione zostały już na wstępie pożyczki nr (...).

W oparciu o powyżej sformułowane zarzuty powód wniósł o uchylenie zaskarżone wyroku z uwagi na nierozpoznanie istoty sprawy i przekazanie w tym zakresie Sądowi Rejonowemu sprawy do ponownego rozpoznania, ewentualnie na wypadek nieuwzględnienia zarzutu nierozpoznania istoty sprawy wniósł o zmianę wyroku w zaskarżonej części oraz zasądzenie powództwa w całości i zasądzenie od pozwanej A. S. na rzecz strony powodowej kosztów postępowania przez Sądem I instancji, w tym kosztów opłaty od pozwu, kosztów zastępstwa prawnego według norm przypisanych i opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, w tym kosztów opłaty od apelacji i kosztów zastępstwa prawnego.

W odpowiedzi na apelację pozwana wniosła o oddalenie apelacji powoda i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów zastępstwa w postępowaniu apelacyjnym.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W pierwszej kolejności należy wskazać, że niniejsza sprawa podlegała rozpoznaniu w trybie uproszonym w związku z czym na podstawie art. 505¹³ § 2 kpc Sąd Okręgowy ograniczył uzasadnienie wyroku do wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa. Podstawą rozstrzygnięcia był przy tym materiał dowodowy

zgromadzony przed Sądem Rejonowym – w toku postępowania apelacyjnego nie zgłoszono bowiem żadnych wniosków dowodowych, a w ocenie Sądu Okręgowego brak było podstaw do prowadzenia dalszych dowodów z urzędu.

Bezspornym w niniejszej sprawie było, co zresztą znalazło odzwierciedlenie w uzasadnieniu zaskarżonego rozstrzygnięcia, że A. S. o nr PESEL (...) łączyła z (...) Sp. z o.o. umowa pożyczki nr (...). W tym kontekście bezprzedmiotowe są zarzuty powoda co do błędnego uznania przez Sąd Rejonowy braku legitymacji biernej pozwanej. Sąd Rejonowy jedynie wskazał, że roszczenie wynikające z umowy pożyczki nie było wymagalne ani w dacie wytoczenia powództwa ani w dacie orzekania nie zaś z przyczyny, że Sąd Rejonowy sugerował powodowi zamiar pozwania A. S. o odmiennym numerze PESEL (pomijając kwestię, że rzeczywiście do Sądu Rejonowego trafiła dokumentacja dotycząca zupełnie innej osoby i uzasadnienie pozwu opierało się na zadłużeniu tej innej osoby).

Bezspornym było, również to, że pozwana uiściła wszystkie należności wobec powoda wynikające z umowy pożyczki nr (...), także te których termin zapłaty jeszcze nie nadszedł. Wskutek powyższego zatem Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił, że niezależnie od tego, że roszczenie powoda nie było wymagalne to wygasło wskutek spełnienia świadczenia. Wystarczającym, jednakże dla oddalenia powództwo byłoby stwierdzenie braku wymagalności należności objętych pozwem.

W tym zakresie zważyć należało, że na gruncie art. 6 kc w związku z art. 232 kpc to powoda obciążał obowiązek wykazania wymagalności roszczenia przynajmniej na czas orzekania co wynika z treści art. 316 § 1 kpc – jeżeli chciał uzyskać korzystne dla siebie rozstrzygnięcie przynajmniej co do kosztów procesu. W niniejszej sprawie Sąd Rejonowy ustalając brak wymagalności roszczenia poczynił prawidłowe ustalenia. W tym zakresie zważyć należało, że jak wynika z dokumentów dołączonych do odpowiedzi na sprzeciw (k. 74 – 88) umowa pożyczki została zawarta na okres do 5 września 2019 r. Umowa zatem niewątpliwie nie wygasła wskutek czasu na jaki została zawarta, bowiem okres na jaki została zawarta nie upłynął ani na czas orzekania ani też na czas wniesienia pozwu. Mając to na uwadze powód powinien był wykazać, że postawił w stan wymagalności należności wynikające z umowy wskutek wypowiedzenia umowy, które to mogło nastąpić po zalegania przez pozwaną z zapłatą przynajmniej jednej raty pożyczki (§ 9 umowy). Pozwana zaprzeczała, aby umowa została jej wypowiedziana. W konsekwencji to na powodzie spoczywał ciężar udowodnienia tej okoliczności poprzez przedstawienie dowodu co najmniej pozwalającego na uznanie, że wypowiedzenie umowy zostało złożone w taki sposób pozwanej, iż ta mogła się z nim zapoznać (art. 61 § 1 kc). Powód zaś przedstawił, jedynie wydruk nie potwierdzony za zgodność z oryginałem przez pełnomocnika zawierający oświadczenie o wypowiedzeniu umowy pożyczki bez żadnego dowodu nadania czy wysłania pozwanej w jakiegokolwiek formie (k. 87). W tym kontekście w żadnej mierze nie zasługiwały na uwzględnienie zarzuty naruszenia przez Sąd Rejonowy przepisów prawa procesowego, w tym art. 233 § 1 kpc. Materiał dowodowy bowiem został oceniony przez Sąd prawidłowo, a jedynie Sąd Rejonowy błędnie stwierdził, że stan faktyczny w niniejszej sprawie w całości był bezsporny. Spór istniał bowiem co do tego czy umowa została wypowiedziana czy też nie. Zasadnie więc Sąd Rejonowy uznał, że powód nie wykazał wymagalności roszczenia choćby w części.

Mając na uwadze powyższe nie sposób zarzucić Sądowi Rejonowemu naruszenia przepisów postępowania w taki sposób aby mogło mieć to wpływ na treść rozstrzygnięcia.

Oczywiście bezzasadnym jest również w świetle sformułowanych przez powoda twierdzeń jego żądanie zasądzenia sumy wynikającej ze zobowiązania, które na skutek dokonanych spłat wygasło. Zobowiązanie bowiem wygasa na skutek spełnienia świadczenia przez dłużnika co wynika z treści art. 353 § 1 kc. Przy nawet gdyby przyjąć pogląd przeciwny to powód musiałby wykazać wymagalność roszczenia na dzień orzekania (art. 316 § 1 kc). Powyższemu jak już zostało wskazane powód nie sprostął i nie sformułował nawet twierdzeń wedle, których żądana kwota była wymagalna choćby w części w dniu orzekania. Jednocześnie przyjmuje się, że w przypadku w którym powództwo w chwili wytoczenia powództwo było wymagalne, a pozwany spłacił roszczenie w toku postępowania to powód mimo umorzenia postępowania (gdyż obowiązkiem byłoby wówczas cofnięcie pozwu) mógłby żądać zwrotu kosztów postępowania. Tym niemniej taka sytuacja nie zachodzi, albowiem powód nie wykazał wymagalności dochodzonego roszczenia na dzień wniesienia pozwu.

W żadnej mierze nie zasługuje, również na uwzględnienie zarzut naruszenia art. 720 § 1 kc w związku z art. 3 § 2 ustawy o kredycie konsumenckim skoro sam powód przyznaje, że pozwana całość należności wynikających z zawartej umowy pożyczki, także tych jeszcze niewymagalnych spłaciła. Zarzut ten jest zatem bezprzedmiotowy, bowiem na dzień orzekania zobowiązanie pozwanej co do uiszczenia należności wynikających z umowy pożyczki choćby jeszcze nie wymagalnych nie istniało.

Mając na względzie powyższe Sąd Okręgowy uznał apelację w całości za bezzasadną i mając na uwadze w niewielkim stopniu błędne uzasadnienie Sądu Rejonowego (co do bezspornego stanu faktycznego w całości, podczas, gdy spór w sprawie istniał co do stanu wymagalności roszczenia na dzień wniesienia pozwu) na podstawie art. 385 kpc i art. 505¹³ § 3 kpc oddalił ją w całości. Wbrew zaś zarzutom apelacji pozwana nie wpłaciła należności po to, by uniknąć egzekucji (w takim przypadku zachowałaby prawo do żądania zwrotu wpłaconej sumy w przypadku wygrania sporu) ale uznawała swoje zadłużenie, a świadczenie spełniła częściowo przed terminem po to by uniknąć dalszego procesu i nie istnieje żaden spór między stronami co do tego, że pozwana była dłużnikiem powoda z tytułu zawartej umowy pożyczki.

Orzeczenie o kosztach postępowania uzasadnia natomiast art.98 kpc, a na należne pozwanej jako stronie wygrywającej koszty tego etapu procesu złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 450 zł określone na podstawie §2 pkt 4 w związku z §10 ust.1 pkt 1 i § 15 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018r., poz.265) – stosowne żądanie znalazło się w odpowiedzi na apelację (błędnie zatytułowanej odpowiedzią na pozew – art.130 § 1 zdanie drugie kpc).

Michał Wysocki